

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
ГРАДУС АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на ГРАДУС АД и неговите дъщерни дружества (заедно „Групата“), съдържащ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г., консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Групата към 31 декември 2019 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидирани парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независим финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Кодекса на СМСЕС и ЗНФО. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка, са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

<i>Ключов одиторски въпрос</i>	<i>Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит</i>
<p>1. Оценка на търговски вземания, предоставени заеми на трети лица и вземания от свързани лица</p> <p>Както е оповестено в Приложение № 11, №12 и № 37 към консолидирания финансов отчет, Групата има търговски вземания, предоставени заеми на трети лица и вземания от свързани лица в размер на 12,311 хил.лв., 4,489 хил.лв и 5,034 хил.лв. съответно.</p> <p>През 2019 г. Групата прилага за втора поредна година МСФО 9 „Финансови инструменти“, според който определянето на обезценката се основава на очаквани загуби, а не на понесени загуби.</p> <p>Приложението на модела за определянето на обезценката за кредитни загуби на търговски вземания, предоставени заеми на трети лица и вземания от свързани лица води до значително увеличаване на сложността и необходимостта от преценки и ключови за крайните изчисления предположения от страна на ръководството на Групата – както по отношение на идентифицирането на проблемни вземания, така и при самото определяне размера на кредитните загуби.</p> <p>За да определи размера на обезценката за очаквани кредитни загуби, Групата прилага модел, основаващ се на значими преценки и допускания при:</p> <ul style="list-style-type: none"> Интерпретация на изискванията за определяне на обезценка съгласно 	<p>В тази област нашите одиторски процедури включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> Получаване на разбиране на процеса на прилагането на МСФО 9 за втора поредна година, с фокус върху внедрената методология в модела на Групата за определяне на обезценка за кредитни загуби, вкл. използването на ключови предположения и преценки. Проучващи запитвания, обхождания и получаване на разбиране за процеса, свързан с определяне на обезценката за кредитни загуби на търговски вземания, предоставени заеми на трети лица и вземания от свързани лица. Оценяване и тестване на дизайна и оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по наблюдение и определяне размера на обезценката за кредитни загуби. Преглед и оценка на адекватността на методологията, използвана от Групата, за целите на идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценката съгласно концепциите и изискванията на МСФО 9. Анализ и оценка на обосноваването и уместността на изчисленията на показателите за „вероятност за неизпълнение“ и „загуба при неизпълнение“ чрез проверка на използваните допускания и изходни данни, както и подхода на включване на прогнозна информация в моделите.

МСФО 9, на която се основава модела на Групата за установяване и изчисляване на очаквани кредитни загуби;

- Изчисления и интерпретации на ключовите показатели „вероятност за неизпълнение“, загуба при неизпълнение” и „експозиция при неизпълнение”.
- Предположения и преценки при набор от сценарии за очаквани бъдещи парични потоци, основаващи се на минали събития, текущи условия и бъдещи икономически прогнози;
- Предположения, прилагани от ръководството при прегледа на индивидуално значими вземания свързани със скорошни загуби, набор от вероятностни сценарии на бъдещи парични потоци и резултати по тях, и за бъдеща събираемост.

Поради значимостта на посочените по-горе обстоятелства: а) съществеността на търговските вземания, предоставените заеми на трети лица и вземанията от свързани лица като отчетен обект за консолидирания финансов отчет на Групата, както и б) присъщото ниво на несигурност при използването на множеството преценки и предположения от ръководството на Групата при специфичните изчисления на размера на кредитните загуби, свързани с търговските вземания, предоставените заеми на трети лица и вземанията от свързани лица съгласно внедрения модел, резултат от прилагането на МСФО 9, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- Оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията на Групата, свързани с кредитния риск и обезценката за кредитни загуби на търговски вземания, предоставени заеми на трети лица и вземания от свързани лица.

2. Оценка на нематериалните активи и репутацията

Както е оповестено в Приложение №5 и №6 към консолидирания финансов отчет, към 31.12.2019г. Групата отчита нематериални активи (търговски марки) в размер на 53,273

В тази област нашите одиторски процедури включиха:

- Анализи и оценка на уместността на изготвените бюджети и прогнози от Групата към 31 декември 2019 г.;
- Преглеждане на изчисленията и резултатите от теста за обезценка на

х.лв. и репутация в размер на 20,656 х.лв. свързани с дъщерни дружества.

Прегледът на тестовете на ръководството на Групата, за оценка на нематериалните активи и репутацията свързани с дъщерните дружества, е сложен процес, който следва да отчете прогнозите на Групата относно бъдещите икономически изгоди и доходност, очаквани да бъдат получени чрез тях. При изчисленията се налага да се прилагат съществени предположения, преценки и приблизителни оценки от страна на Групата, като за целите на определяне на оценките се използва методът на дисконтираните парични потоци.

Поради обстоятелствата, че: а) процесът на определяне на оценката на нематериалните активи и на репутацията свързани с дъщерните дружества предполага множество преценки, високо ниво на субективност свързано с прогнозни приходи, прогнозни парични потоци и темп на растеж, степента на несигурност и б) съществеността на самия отчетен обект, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

нематериалните активи и репутацията, изготвени от Ръководството на Групата с помощта на независим външен оценител;

- Анализ и оценка на адекватността на основните преценки и допускания, използвани от ръководството на Групата, включително и на дисконтовата норма, при прилагането на модела на дисконтираните парични потоци;
- Оценка и проверка на пълнотата, уместността и адекватността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата относно оценката на нематериалните активи и на репутацията свързани с дъщерните дружества.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай, че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирания финансов отчет, който не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Одитният комитет („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране,

- преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
 - оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
 - достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
 - оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
 - получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в

изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството и Законът за публичното предлагане на ценни книжа

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, (чл. 100н, ал. 10 от ЗППЦК във връзка с чл. 100н, ал. 8, т. 3 и 4 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.
- в) В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- г) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен консолидирания финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 100(н), ал. 10 във връзка с чл. 100 н, ал. 8, т. 3 и 4 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

На база на извършените процедури и на придобитото познаване и разбиране на дейността на предприятието и средата, в която то работи, по наше мнение, описанието на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на предприятието във връзка с процеса на финансово отчитане, което е част от доклада за дейността (като

елемент от съдържанието на декларацията за корпоративно управление) и информацията по чл. 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 година относно предложенията за поглъщане, не съдържат случаи на съществено неправилно докладване.

Допълнително докладване относно одита на консолидирания финансов отчет във връзка с чл. 100(н), ал. 4, т. 3 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Изявление във връзка с чл. 100(н), ал. 4, т.3, б. „б“ от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Информация относно сделките със свързани лица е оповестена в приложение 37 към консолидирания финансов отчет. На база на извършените от нас одиторски процедури върху сделките със свързани лица като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло, не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че сделките със свързани лица не са оповестени в приложения консолидиран финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г., във всички съществени аспекти, в съответствие с изискванията на МСС 24 „Оповестяване на свързани лица“. Резултатите от нашите одиторски процедури върху сделките със свързани лица са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно консолидирания финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху сделките със свързани лица.

Изявление във връзка с чл. 100(н), ал.4, т.3, б. „в“ от Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Нашите отговорности за одит на консолидирания финансов отчет като цяло, описани в раздела на нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“, включват оценяване дали консолидираният финансов отчет представя съществените сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне. На база на извършените от нас одиторски процедури върху съществените сделки, основополагащи за консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г., не са ни станали известни факти, обстоятелства или друга информация, на база на които да направим заключение, че са налице случаи на съществено недостоверно представяне и оповестяване в съответствие с приложимите изисквания на МСФО, приети от Европейския съюз. Резултатите от нашите одиторски процедури върху съществените за консолидирания финансов отчет сделки и събития на Групата са разгледани от нас в контекста на формирането на нашето мнение относно консолидирания финансов отчет като цяло, а не с цел изразяване на отделно мнение върху тези съществени сделки.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД е назначено за задължителен одитор на консолидирания финансов отчет на Групата за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. от общото събрание на акционерите, проведено на 25 октомври 2019, за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. на Групата представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Бейкър Тили Клиту и Партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Групата, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, ние не сме предоставили други услуги на Групата.

Красимира Радева
Регистриран одитор

Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД
ул.Стара Планина 5, ет.5
Гр София 1000

28 април 2020 година